

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor ochrany životního prostředí a zemědělství
28. října 2771/117
702 00 Ostrava

Datovou zprávou

K č. j. MSK 85972/2024
Ke sp. zn. ŽPZ/15391/2024/Kra

Podatel:

Městys Litultovice, Litultovice 1, 747 55 Litultovice, IČ: 0030038

**Vyjádření k oznámení záměru „Terénní úpravy lomu Mladecko“ v rámci
zjišťovacího řízení**

Přílohy:

- *Dále dle textu níže*

I. Úvod

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství („**Krajský úřad**“) přípisem ze dne 20. 6. 2024, č.j. MSK 85972/2024 oznámil zahájení zjišťovacího řízení podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v účinném znění („**zákon EIA**“) o záměru „**Terénní úpravy lomu Mladecko**“ („**Záměr**“) oznamovatele THORSEN, s.r.o., se sídlem č.p. 169, 747 55 Litultovice, IČO 25366114 („**Oznamovatel**“).

Podatel je městysem, v jehož správním obvodu se nachází území dotčené Záměrem, je tak dotčeným územním samosprávným celkem ve smyslu § 3 písm. c) a § 16 odst. 2 zákona EIA. Současně je podatel vlastníkem pozemku parc. č. 910/17 v k.ú. Litultovice, na němž má být Záměr realizován. Podatel je proto též dotčenou veřejností ve smyslu § 3 písm. i) bod 1. zákona EIA, neboť může být přímo dotčen na svých právech rozhodnutími vydanými v navazujících řízeních (zejm. na svém vlastnickém právu ke jmenovanému pozemku).

Podatel jako dotčený územní samosprávní celek a dotčená veřejnost má právo v souladu s § 6 odst. 6 zákona EIA zaslat své písemné vyjádření k oznámení záměru do 30 dnů od zveřejnění informace o oznámení záměru. Vzhledem ke skutečnosti, že na úřední desce Moravskoslezského kraje byla informace zveřejněna 21. 6. 2024, uplyne lhůta pro vyjádření dne 21. 7. 2024.

Podatel je přesvědčen, že Záměr může mít významný vliv na životní prostředí, a měl by tak podléhat posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona EIA. Podatel tímto v souladu s § 6 odst. 6. zákona EIA podává v zákonem stanovené lhůtě vyjádření k oznámení Záměru, které odůvodňuje níže.

II. Vyjádření k oznámení záměru

1. Smysl a účel zjišťovacího řízení

Podatel považují za nezbytné nejprve stručně shrnout smysl a účel zjišťovacího řízení. Jím je v souladu s § 7 odst. 2 zákona EIA určit, zda záměr podléhá posouzení vlivů na životní prostředí, tj. zda záměr může mít významný vliv na životní prostředí, případně zda může samostatně nebo ve spojení s jinými mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Již z textu uvedeného ustanovení zákona jednoznačně vyplývá, že předmětem zjišťovacího řízení nemůže být faktické nahrazení posouzení vlivů na životní prostředí.

Pravidla postupu zjišťovacího řízení nedávno pregnantně shrnul Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 22. 11. 2021, č. j. 15 A 218/2018 - 124:

„[P]okud příslušný orgán dospěje v rámci zjišťovacího řízení na základě podkladů uvedených v § 7 odst. 3 zákona o posuzování vlivů k jednoznačnému závěru, že předmětný záměr nemůže mít významný vliv na životní prostředí, vydá v souladu s § 7 odst. 6 rozhodnutí o tom, že záměr nepodléhá posouzení vlivů na životní prostředí. Pokud však nelze na základě podkladů uvedených v § 7 odst. 3 zákona o posuzování vlivů jednoznačně vyloučit možnost, že by záměr mohl mít významný vliv na životní prostředí, tedy pokud existuje i pouze potenciální možnost takového vlivu, musí příslušný orgán dospět k závěru, že záměr podléhá posouzení vlivu, a pak o tom vydá v souladu s § 7 odst. 5 písemný závěr.“

Stejně tak Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že předmětem zjišťovacího řízení u záměrů podle § 7 odst. 2 zákona EIA je určení, zda je třeba posouzení EIA provést, a nemá tedy tento proces nahrazovat:

„[Z]jišťovací řízení se u záměrů uvedených v § 7 odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí zaměřuje primárně na to, zda konkrétní záměr bude nebo nebude, s ohledem na svůj dopad na životní prostředí, evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast, posuzován podle tohoto zákona“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2018, č. j. 8 As 21/2018 - 66, bod 22).

Je třeba uvést, že též Soudní dvůr Evropské unie zdůrazňuje povinnost členských států podrobit řádnému procesu posuzování vlivů na životní prostředí každý záměr, který by byl jen teoreticky mohl mít významný vliv na chráněné hodnoty (rozsudek Soudního dvora EU ze dne 28. 2. 2018, C-117/17, *Comune di Castelbellino*, bod 37, a judikatura tam citovaná).

Správný orgán je tedy povinen provést tzv. *screening* záměru, který lze rozdělit do tří kategorií:

*„V rámci první skupiny hledisek se bere do úvahy velikost záměru, požadavky na vstupy (využití přírodních zdrojů), výstupy záměru do životního prostředí (charakter znečištění a rušivých vlivů). Nelze opomíjet, že v rámci této skupiny je třeba přihlídnout i ke kumulaci s vlivy jiných známých záměrů (a to nejen realizovaných, nýbrž též připravovaných a zvažovaných). V rámci druhé skupiny hledisek se monitoruje dotčené území, a to zejména jeho dosavadní užívání, soulad s trvale udržitelným rozvojem, zatížení území (včetně starých zátěží) a schopnost snášet zátěž (rezistence vůči zátěži a absorpční schopnost). Na podkladě těchto dvou skupin hledisek jsou identifikovány potenciálně významné vlivy záměru, u nichž je třeba zohlednit jejich rozsah (rozsah dotčeného území a množství zasaženého obyvatelstva), velikost a složitost vlivu, pravděpodobnost vlivu, dobu trvání vlivu, jeho frekvenci a vratnost. Na základě těchto kritérií pak příslušný orgán učiní závěr o tom, zda záměr či jeho změna může mít významný vliv na životní prostředí a následně též zda je třeba posouzení vlivů záměru v rámci procesu EIA“ (Kocourek, T. In: Bahýľová, L. a kol.: *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí*. 1. vydání C. H. Beck: Praha, 2015, str. 54).*

Před vymezením jednotlivých konkrétních důvodů, proč by Záměr měl být dle zákona EIA posuzován, podatel zdůrazňuje, že ve zjišťovacím řízení se zkoumá pouze potenciální vliv záměru na životní prostředí. **Pokud ze shromážděných podkladů vyplývá závěr, že takovýto, byť i jen hypotetický vliv, může existovat, je třeba proces EIA řádně provést. Závěr o neprovedení posuzování vlivů na životní prostředí lze učinit pouze ve zcela jednoznačných případech, kdy významný vliv na životní prostředí již na první pohled nemůže existovat.**

Dále podatel upozorňuje na ustanovení § 2 zákona EIA, který stanoví, kterými hledisky mají být procesy EIA vedeny: *„Posuzují se vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví“*

Je třeba zdůraznit, že účelem procesů EIA, a tedy i zjišťovacího řízení, není pouze abstraktní ochrana přírody a krajiny, ale také související zájmy obyvatel dotčeného území. Jak uvádí odstavce 19 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU, účelem procesů EIA je *„přispět ... k ochraně práva na život v prostředí přiměřeném zdraví a blahu člověka“*. Orgány rozhodující ve zjišťovacím řízení tedy musejí přihlížet jednak k potenciálu negativního ovlivnění chráněných hodnot v životním prostředí, jednak k dopadům těchto vlivů na kvalitu života dotčených obyvatel.

Podatelé shrnují, že **Krajský úřad musí být při svém posuzování vedeném ve zjišťovacím řízení veden dvěma základními vodítky:**

- i. **zda záměr může alespoň teoreticky významně ovlivnit chráněné hodnoty**, pro jejichž hodnocení je určen proces EIA, přičemž **pokud zde takový potenciál existuje, je třeba se v pochybnostech přiklonit k provedení posuzování vlivů na životní prostředí;**
- ii. **zda záměr v souvislosti s ovlivněním chráněných hodnot životního prostředí může mít významný vliv na obyvatelstvo dotčené oblasti**, a to při vědomí zájmu na ochraně práva člověka na život v prostředí přiměřeném zdraví a blahu.

Jak vyplývá z konkrétních namítaných bodů níže, Záměr může ovlivnit hodnoty, k jejichž ochraně je určen proces EIA a může rovněž významně ovlivnit chráněné hodnoty životního prostředí a obyvatelstvo dotčené oblasti.

2. Nesoulad Záměru s veřejným zájmem a odpadovou legislativou

Podatel v úvodu svého vyjádření předesílá, že předložený Záměr **není ve veřejném zájmu** a jako takový **nemůže být nadřazen žádnému zřejmému veřejnému zájmu**. Oznamovatel se prostřednictvím Záměru, který spočívá v údajné rekultivaci lomu, pokouší využít mezeru na trhu s ukládáním stavebního odpadu a podnikatelsky využít nedostatek vhodných místo pro ukládání takového odpadu **bez ohledu na celospolečenské škody, jaké by Záměr přinesl.**

Záměr je naopak **přímo rozporný s politikou ČR v nakládání s odpady** (tzv. hierarchizace odpadu dle zákona o odpadech), podle níž je primárním využitím odpadu recyklace či jeho opětovné využití, což platí i pro inertní stavební odpad. Až pokud není využití formou recyklace možné, lze odpad využít k rekultivaci, tj. k terénním úpravám. Oznamovatel nijak neprokázal, že příslušný odpad, který hodlá pro rekultivaci použít, nelze využít jiným preferovaným způsobem. Již tato skutečnost svědčí **o rozporu Záměru se zákonem 541/2020 Sb. o odpadech („zákon o odpadech“)**.

Pokud by měl být stavební odpad využit k rekultivaci lomu Mladecko, musí být toto **zařízení pro nakládání s odpadem povoleno dle § 21 odst. 2 zákona o odpadech**. Nedílnou součástí povolení provozu je **provozní řád** zařízení zpracovaný dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady („**vyhláška**“). Toto povolení zcela absentuje ve výčtu navazujících rozhodnutí v kapitole B.I.9. Výčet navazujících rozhodnutí podle § 9a odst. 3 a správních orgánů, které budou tato rozhodnutí vydávat.

Oznamovatel v Záměru nekonkretizuje odpad, který má být k zásypu využit, resp. neuvádí jeho katalogizaci dle odpadové legislativy a neprokazuje splnění požadavků na odpady ukládané na povrchu terénu. Není tak prokázáno, že bude skutečně využit odpad, který splní požadavky vyhlášky uvedené v přílohách č. 5 a 6, tedy, že ukládání odpadu v rámci Záměru nebude mít zásadní negativní vliv na životní prostředí.

3. Nepotřebnost Záměru; rozpor s Plánem likvidace lomu Mladecko

Podatel uvádí, že východiska Oznamovatele pro realizaci Záměru, uvedená v oznámení záměru, jsou zcela mylná. Oznamovatel na str. 9 a 127 oznámení uvádí:

„Nulová varianta, tj. ponechání uvedeného prostoru bez rekultivace, by neumožnila vhodné využití stavebních odpadů a následně zatížení skládek odpadů v řešeném území, a také by neumožnila dostatečně bezpečné zajištění lomových stěn ve vytěženém DP.

Z hlediska ochrany životního prostředí a zdraví osob by ponechání vytěženého prostoru bez rekultivace znamenalo rovněž nezanedbatelné riziko neřízeného ukládání nevhodných odpadů a riziko úrazu nepovolaných osob v důsledku pádu z výšky nebo zasypaní uvolněným materiálem ze strmých těžebních stěn.“

Záměr neodpovídá Plánu likvidace lomu Mladecko z roku 1993, naposledy aktualizovaném roku 2015. Původní plán likvidace lomu byl schválen rozhodnutím Obvodního báňského úřadu pro územní krajů Moravskoslezského a Olomouckého ze dne 3.8.1994, č.j. 2193/1994-511-Ing.N/MI. Plán likvidace lomu z roku 1993, který byl v následujících letech opakovaně aktualizován, stanovil dvě varianty způsobu sanace a rekultivace lomu Mladecko. Varianta č. 1 předpokládá způsob sanace a rekultivace sesvahováním lomových stěn na dno lomu a zatopením lomu pronikající puklinovou vodou. **Tato varianta již byla prakticky kompletně realizována**, a to působením přírodních vlivů, kdy významná část lomu je již zatopena. Rekultivace lomu Mladecko jeho zatopením a úpravou lomových stěn vytvoří do budoucna významnou dominantu v oblasti udržující vodu v lokalitě, kvalitní biotop a potenciálně vytvoří i místo vhodné pro rekreaci osob. Varianta č. 1 nadto byla primárně vytvořena pro případy, že nedojde k otvírce a dobývání výhradního ložiska kamene Deštné – Kamenná hora. Jelikož k otvírce a dobývání ložiska kamene Deštné – Kamenná hora **nedošlo, je varianta č. 1 jedinou akceptovatelnou variantou rekultivace a sanace lomu. Záměr Oznamovatele tak zcela popírá schválený Plán likvidace lomu.**

I pokud by existovaly jiné možnosti umožnění využití varianty č. 2, například zajištěním násypu z jiného zdroje, považuje podatel přistoupení k variantě č. 2 za zbytečné a nadto zcela nevhodné, **jelikož již samovolně došlo významným způsobem k naplnění podmínek rekultivace dle varianty č. 1**. V případě rekultivace a sanace lomu pomocí varianty č. 2, ke které navíc nejsou splněny podmínky, by došlo **ke zbytečnému odčerpání důlní vody, významnému zvýšení provozu v oblasti a prašnosti z důvodu závazecích prací, což považuje s ohledem na další existující vhodnější variantu za zcela nepřijatelné**. Nemluvě o fatálním dopadu na vzniklé a stále vznikající a rozvíjející přírodní stanoviště a biotopy, jak podatel rozvedené níže.

Výše uvedené potvrzuje, že současný stav je plně dostačující, snad kromě demolice budov technického zázemí lomu. O tom, že současný stav nezpůsobuje žádné problémy, svědčí i to, že v prostoru lomu nedochází k žádné činnosti a stávající terén je stabilní. Není pravda, že nulová varianta je bez rekultivace, neboť rekultivace probíhala v severní a východní části lomu a proto současný terén odpovídá variantě č. 1 původního plánu rekultivace. Rovněž jsou naprosto liché argumenty

o nutnosti zavezení lomu, neboť „ponechání vytěženého prostoru bez rekultivace znamenalo rovněž nezanedbatelné riziko neřízeného ukládání nevhodných odpadů a riziko úrazu nepovolaných osob v důsledku pádu z výšky nebo zasypání uvolněným materiálem ze strmých těžebních stěn“ jelikož se nacházíme na území „Národního geoparku Krajina břidlice“, kde se takových lomů nacházejí desítky a uváděné problémy rozhodně zdejší lomy netrápí. Daleko strmější stěny se nacházejí v nedalekých Jakartovicích, kde je i velmi intenzivní rekreační využití a skutečně nejsou v posledních letech zaznamenány úmrtí či úrazy osob ve zdejší lokalitě. Daleko pravděpodobnější je úraz způsobený zvýšenou automobilovou dopravou v důsledku navážení odpadu do lomu Mladecko. Předcházení úrazům lze zamezit daleko méně invazivními metodami, než úplným zavezením lomu odpadem, například instalací varovných cedulí, případně částečného zahrazení vstupu. Stejně tak lze zabránit nepovolenému ukládání odpadu.

Likvidaci lomu do akceptovatelné podoby z pohledu legislativy (a požadavků na bezpečnost) lze učinit i mnohem citlivějším způsobem, který nezpůsobí závažný negativní zásah do složek životního prostředí jako Záměr (sesvahování či jiné zajištění lomových stěn, zatopení části lomu puklinovou vodou). Ostatně, Plán likvidace s tímto způsobem likvidace (var. 1) výslovně počítá, přičemž jak uvádí podatel výše, jde dokonce o jedinou schválenou variantu, neboť nedošlo otvírce a dobývání výhradního ložiska kamene Deštné – Kamenná hora, což byla nutná podmínka pro realizaci var. 2 likvidace.

4. Nemožnost realizace Záměru z důvodu vlastnických práv

Podatel rovněž upozorňuje, že Záměr **není** v oznámené podobě **fakticky realizovatelný**. Záměr je umístěn mimo jiné na pozemku parc. č. 910/17 v k.ú. Litultovice, jehož vlastníkem je podatel. Podatel potvrzuje, že žádným způsobem neposkytl Oznamovateli právní titul pro využití jeho pozemku k realizaci Záměru ani nedal jakýkoliv souhlas, přičemž ani v budoucnu neučiní žádné právní jednání, které by umožnilo Oznamovateli umístit Záměr na pozemek podatele. Podatel avizuje, že se bude právně bránit jakékoliv činnosti Oznamovatele či třetích osob na pozemku, k níž nedal souhlas či neposkytl právní titul. Avizuje rovněž, že vlastnické právo k pozemku Oznamovateli či třetím osobám nepřevéde.

To ve svém důsledku znamená, že **Záměr nelze realizovat z důvodu neexistence právního titulu pro využití pozemku podatele**. Podatel předesílá, že Oznamovatel **nemůže právo k pozemku vyvlastnit**, neboť **neexistuje žádný vyvlastňovací titul**. Nelze využít tituly uvedené v § 170 odst. 1 a § 170 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, ani tituly v jiných složkových předpisech, včetně § 32b zákona č. 44/1988 Sb., horního zákona, neboť ten je omezen na otvírky, přípravy a dobývání ložiska strategického významu. Rekultivace (likvidace) lomu nespadá pod „otvírku, přípravu a dobývání ložiska“, nadto lom není ložiskem strategického významu (nehledě na skutečnost, že prozatím ani nebyla nařízením vlády stanovena ložiska strategického významu, jak předvidá horní zákon).

Fakt, že Oznamovatel s využitím pozemku podatele počítá, jako by šlo o jeho vlastní pozemek, svědčí o naprosté ignoraci právního řádu ze strany Oznamovatele a o jeho skutečných úmyslech. O budoucí schopnosti či vůli Oznamovatele dodržovat stanovené závazky (a podmínky správních rozhodnutí) svědčí i to, že lom by se v současné době měl nacházet ve stavu zajištění, ale technická opatření vyplývající z tohoto stavu Oznamovatel v naprosté většině nerealizoval.

5. Vliv Záměru na jednotlivé chráněné hodnoty

Vlivy Záměru na vodní poměry v lokalitě

Podatel namítá, že celkové posouzení ovlivnění podzemních vod Záměrem je **nedostatečné**, neboť **není podloženo aktuální hydrogeologickou studií**, která odborně vyvrátí, že nebude ovlivněna jakost ani množství podzemních vod (vlivem zasypávání odpadem) a povrchových vod (vypouštěním důlních vod do potoka). Pasáž na str. 56 Oznámení, která se věnuje hydrogeologickým poměrům lokality a odůvodňuje nepotřebnost hydrogeologického posudku pro Záměr, sestává z kusých, v určitých případech nesmyslných informací, které nejsou podloženy odborným zkoumáním či zdroji těchto informací. Tento obecný popis v žádném případě nezohledňuje specifika Záměru, tj. mocnost a objem navážky a její složení, která jsou v daném případě relevantní. I pokud jsou obecné hydrogeologické poměry v lokalitě dobré, je nutné přihlídnout k jejich změně právě v důsledku realizace Záměru, což Oznámení ani jeho podklady nečiní, což je činí nedostatečnými. Oznámení bez dalšího odkazuje na posudek z února roku 1992 „*Hydrogeologický posudek Mladecko*“ č. úkolu 92 401, vypracoval RNDr. Josef Krupař, GEKON, spol. s r.o., přičemž jeho závěry nejsou dále uvedeny. Podatel má za to, že se jedná o posudek, který vedl předchozího majitele dobývacího prostoru k upuštění od záměru skládkování v tomto prostoru z důvodu nevhodnosti hydrogeologických poměrů v dané lokalitě.

Do východní části území dotčeného Záměrem zasahuje hranice **ochranného pásma II. stupně jímacího území skupinového vodovodu**, které zahrnuje infiltrační povodí řeky Hvozdnice. V souvislosti s technickým a technologickým řešením Záměru, kdy je v Oznámení uvedeno, že budou provedeny drenážní vrstvy (kapitoly B.1.6, C.2.3) má podatel za to, že **nebyly dodrženy podmínky**, uvedené v návrhu na změnu rozhodnutí o stanovení PHO I. a II. stupně kolem vodních zdrojů k. ú. Hlavnice a Litultovice, pro vodovod Litultovice – Hydrogeologický posudek (Prusek, 2003), které se rovněž promítly do závazné **změny rozhodnutí č.j. OVLHZ-voda 682/23 5/86/Pa ze dne 1.4.1986 „O stanovení PHO I. a II. stupně kolem vodních zdrojů v k.ú. Hlavnice a Litultovice, pro vodovod Litultovice“**, vydané Magistrátem města Opavy v roce 2003 (č.j.: ŽP- 4248/ 2003- Mr- 231.2) („Rozhodnutí“).

V tomto Rozhodnutí, které podatel přikládá jako přílohu č. 1, jsou stanoveny následující podmínky:

- Podmínka č. 1:
V rozsahu zákresu „Skutečných infiltračních oblastí vrtů M - 1 až M - 4 v PHO II stupně, ze kterých může dojít ke kontaminaci podzemních vod zasakováním přes kvartérní pokryv“ bude **vždy vyžadováno hydrogeologické posouzení**.
- Podmínka č. 4:
Výstavba drénů, které by trvale snižovaly hladinu podzemní vody **se nepřipouští**.
- Podmínka č. 7:
Stavby situované i mimo zákres „Skutečných infiltračních oblastí vrtů M -1 až M – 4 v PHO II stupně“, ze kterých může dojít ke kontaminaci podzemních vod zasakováním přes kvartérní pokryv“, a které budou vyžadovat větší objem zemních prací nebo budou zasahovat do větší hloubky než je běžné založení podsklepených objektů RD (případně bude vyžadován zvýšený rozsah terénních úprav kolem těchto staveb), budou podléhat hydrogeologickému posouzení a to na základě rozhodnutí místně příslušného vodoprávního úřadu.

Je tedy zřejmé, že **Záměr je v jeho podobě prezentován v Oznámení v rozporu s Rozhodnutím** a jím stanovenými podmínkami.

V Oznámení Záměru je uvedeno, že nejbližšími jímacími objekty jsou vrty M1 a M3 ve vzdálenosti cca 300 m JV od lomu. Dále je zde uvedeno, že pro jímání vody jsou vybudovány 4 jímací vrty M1, M3, M4 a M5 s tím, že v současné době je využíván vrt M1 o vydatnosti 12 l.s⁻¹ situovaný u úpravny vody, vrt M4 o vydatnosti 12 l.s⁻¹ situovaný severozápadně od obce a vrt M5, z něhož je jímáno cca 2-2,7 l.s⁻¹.

V současné době jsou ale hlavními využívanými vrty M5 a M6, které v Oznámení jako zdroj pitné vody nejsou zohledněny. Podatel má proto za to, že v Oznámení nejsou použity aktuální a relevantní informace.

Vliv Záměru na přírodu a krajinu

Z Oznámení Záměru vyplývá zřejmý vliv Záměru zejména na faunu obratlovců a dotčení mnohých zvláště chráněných druhů, kteří lom Mladecko obývají. Oznámení pouze „doporučuje“ projednat výjimku z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů („ZCHD“) dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podatel namítá, že z Oznámení i z biologického průzkumu, který je přílohou Oznámení, jasně vyplývá poměrně zásadní dotčení biotopů těchto zvláště chráněných druhů. Je tedy zřejmé, že povolení výjimky z ochranných podmínek ZCHD bude nutné; jde o povinnost vyžadovanou zákonem, nikoliv „možnost“, které Oznamovatel může či nemusí využít.

Ztráta biotopů zvláště chráněných druhů. Podatel je přesvědčen, že **důsledky realizace Záměru na ZCHD a jejich biotopy jsou v Oznámení naprosto relativizovány**. Postupná navážka 1,5 milionů tun odpadu a jeho rozmístění a vrstvení v prostoru lomu těžkou technikou prakticky zcela eliminuje biotopy ZCHD. Plánované navezení odpadu do prostředí bývalého lomu může vážně ohrozit specifické biotopy, které jsou klíčové pro různé druhy fauny, zejména obojživelníky, plazy a některé druhy ptáků, které potřebují vlhké a chráněné prostory pro reprodukci a život. Na základě biologického průzkumu provedeného společností Ekolagroup Czech s.r.o. v roce 2022 bylo v této lokalitě zjištěno celkem 18 chráněných druhů živočichů podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., z toho 9 klasifikovaných jako silně ohrožené a 9 jako ohrožené (viz kap. C.2.4 Fauna a flóra).

Mezi chráněné obratlovce na území lomu patří například ohrožená užovka obojková (*Natrix natrix*, O, NT), silně ohrožený slepýš křehký (*Anguis fragilis* - SO, NT), ještěrka obecná (*Lacerta agilis* - SO, VU), která se trvale vyskytuje v rámci lomu, a skokan zelený (*Pelophylax esculentus* - SO, NT). V úvahu by také měly být brány další zvláště chráněné druhy zapsané v Nálezové databázi ochrany přírody od zpracování biologického průzkumu v lokalitě záměru (srpen 2022), kterými jsou vlha pestrá (*Merops apiaster*; SO, EN; O. A. Mareš 11. 8. 2023), ropucha obecná (*Bufo bufo*; SO, NT; L. Nytra, 15. 6. 2023), užovka hladká (*Coronella austriaca*; SO, VU; O. A. Mareš, 20. 7. 2023), kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*; SO, CR; L. Nytra 15. 6. 2023) a potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*; O, VU; O. A. Mareš 19. 5. 2022), u které je poslední 3 roky (2022-2024) pozorováno hnízdění v lokalitě. Dále byly v lokalitě a jejím okolí zjištěny dva druhy cévnatých rostlin vedené na Červeném seznamu ČR jako téměř ohrožené (NT), konkrétně čilimník nízký (*Chamaecytisus supinus*) a bělolist rolní (*Filago arvensis*).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je zřejmé, že navezení odpadu do této lokality by mohlo nevratně zničit tyto biotopy a výrazně ohrozit přítomné chráněné druhy. Podatel tedy požaduje **doplnění zhodnocení skutečných vlivů** na výra velkého a další (i nově jmenované) zvláště chráněné druhy.

Udržitelnost plánovaných litorálních tůň v oblasti paty západní stěny se jeví jako značně problematická, a to zejména s ohledem na skutečnost, že část prudších lomových stěn bude ponechána nechráněna v celém pásu západní horní lomové hrany. V kapitole D.IV zmírňujících a kompenzačních opatření, kde je uvedeno, že „na strmých západních stěnách lomu vlivem postupující eroze dochází k sesuvům zvětralých hornin na dno lomu (k patě svahu) a následné tvorbě kamenných osypů“. Takový stav by pravděpodobně vedl k zanášení tůň erodovaným materiálem, což by negativně ovlivnilo jejich funkčnost a ekologickou hodnotu.

Hnízdní biotop výra velkého (*Bubo bubo*). Navýšení hluku způsobeného dopravou a manipulací s odpadem, včetně provozu zařízení na drcení betonu a cihel a třídící linky, i když dočasného charakteru, může mít negativní dopad na výra velkého, jehož výskyt a hnízdění na západní stěně lomu bylo potvrzeno (Miškovský, 2022). Tito teritoriální ptáci si udržují svá hnízdní území po celý rok a svá hnízda často využívají po několik let. Kombinace hluku a dalších environmentálních stresorů může způsobit stres a výrazně negativně ovlivnit jeho hnízdění, což může vést až k opuštění hnízdiště.

Zároveň existují **pochybnosti** ohledně konstatování, že lze předpokládat zachování hnízdního biotopu výra velkého při **ponechání části západní stěny o výšce 15 metrů**. Zavezením prostoru odpadem a vytvořením stěny před svahem, kde hnízdí, společně s dalšími rušivými vlivy (hluk a imise) by nepochybně došlo ke snížení vhodnosti lokality pro jeho následující hnízdění.

V předloženém oznámení je opakovaně uvedeno doporučení provádění rekultivačních prací (navážení materiálu a zasypávání lomu) mimo období hnízdění a vyvážení mláďat, tedy v období od 1. července do 31. prosince, s cílem ochránit výra velkého před rušením. V Oznámení záměru ale toto **opatření není zapracováno jako součást jeho technického řešení** a předpokládá **celoroční provozní dobu** (230 dnů/rok) zařízení PO-PÁ od 8:00 do 14:00 po dobu 11 let (2024-2035), což naznačuje, že **s tímto opatřením na ochranu výra velkého není reálně počítáno**. Tento nesoulad by mohl vést k negativnímu dopadu záměru na výra velkého, který je zvláště chráněn dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění. V případě přijetí navrhovaných ochranných opatření by bylo nezbytné prodloužení doby realizace záměru, neboť rekultivační práce by nemohly probíhat po dobu poloviny roku.

Pokud by se provozní doba zkrátila dle požadavků uvedených v Biologickém průzkumu, pravděpodobně by to ale znamenalo a) zvýšení objemu dováženého materiálu v kratším časovém období – tzn. mnohem vyšší průjezdy nákladní dopravy, než s jakými počítá Oznámení, včetně přiložených odborných studií nebo b) výrazné prodloužení doby trvání záměru.

Obě výše uvedené skutečnosti by znamenaly **odlišné výsledky odborných studií**, proto máme za to, že by měly být v těchto studiích i v samotném Oznámení, popř. v Dokumentaci EIA zohledněny a zapracovány.

V Oznámení také existují nejasnosti ohledně uvedení kóty, po kterou je plánováno zasypaní oné západní stěny lomu. Uvádí se "zásyp po kótu 360 m n. m. při stěně", "zásyp po kótu minimálně cca 360 m n. m. při patě stěny" a "maximální výška závozu na kótu 358 m n. m.", což vytváří nesrovnalosti, které je třeba vyjasnit.

Je zřejmé, že **Záměr může mít vlivy na přírodu a krajinu jak v době své realizace (shromáždování, úprava a navážka odpadu) tak i následně. Samotnou realizaci je v důsledku užívání přiléhajících komunikací i prostoru lomu velkými**

nákladními automobily a stavební technikou výrazně ohrožena populace ZCHD. Z uvedených důvodů by Záměr měl být důkladně posouzen v rámci EIA, a to včetně vlivů na přírodu a krajinu.

6. Nedostatky Oznámení

Podatel níže uvádí nedostatky Oznámení, které podle názoru podatele znemožňují učinit závěr zjišťovacího řízení.

- Ve výčtu navazujících rozhodnutí v kapitole *B.I.9. Výčet navazujících rozhodnutí podle § 9a odst. 3 a správních orgánů, které budou tato rozhodnutí vydávat* nejsou uvedena všechna navazující rozhodnutí.

Chybí například Rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů – Krajský úřad Moravskoslezského kraje; Povolení provozu stacionárního zařízení k nakládání s odpady – Krajský úřad Moravskoslezského kraje; Povolení vypouštění důlních vod do vod povrchových – oddělení vodního hospodářství Krajský úřad Moravskoslezského kraje.

- strana 14 *Nejblíže umístěný dům se nachází 330 m od středu těžební jámy a 100 m od vjezdu do areálu lomu*

Nejblíže umístěný dům se nachází 275 m od středu lomové jámy (Litultovice 110) a nejblíže umístěný dům od vjezdu do lomu se nachází 80 m.

- Chybně uvedený provozovatel vodovodu strana 64 *Lenart-Novotný*

Ve skutečnosti je současným provozovatelem "Svazek obcí pro provoz skupinového vodovodu Litultovice".

- Soulad s Územním plánem Litultovice: na straně 19 zpracovatel uvádí - *Plechová garáž bude po ukončení provozu záměru odstraněna, ostatní budovy a objekty, pokud to jejich stav dovolí, zůstanou zachovány a budou dále využívány ke komerčním účelům.*

Územní plán Litultovice však po ukončení rekultivace předpokládá využití území jako krajinnou zeleň a ta neumožňuje jakékoliv užívání budov ke komerčním účelům.

- Na straně 47 a 48 naprosto zmatečné uvedení lokality z hlediska hlukové zátěže

Silnice II/397 se v blízkost a posuzované lokality vůbec nenachází, ale je v okrese Znojmo. V textu rok sčítání 2020 neodpovídá v grafice uvedenému roku 2016. Mapa neodpovídá dané lokalitě, zřejmě se jedná o okolí silnice II/397.

- Na straně 25 a 39 *Do východní části území zasahuje hranice ochranného pásma II. stupně jímacího území skupinového vodovodu.*

Zde se jedná o zcela mylný údaj, protože v pásmu PHO II. se nachází celé území lomu Mladecko.

Podatel dále namítá nesouladu mezi podkladovou odbornou studií a Oznámením. Ve Studii Hodnocení rizika využívání odpadů k zaspávání, sanace a rekultivace-lom Mladecko je uvedeno, že provoz recyklační linky je plánován zhruba 2 týdny za jeden až dva měsíce, celkem cca 100 dní za rok, po dobu 10 hodin za den (8:00-18:00 hod). Předpokládaný výkon mobilní linky bude cca 207 tun/hod. V kapitole Oznámení B.I.6 je uvedena doba provozu recyklační linky 8:00-18:00 hod, ale v kapitole Oznámení B.III.1 Ovzduší a na dalších místech je již uvedeno, že provoz úpravnické linky bude probíhat v pracovní dny (230 dnů/rok) v jedné denní směně v době 8.00 - 14.00 hodin. Rozptylová a Hluková studie počítají s provozní dobou 8.00 - 14.00 hodin. Domníváme se, že pokud by provozní doba záměru byla prodloužena do 18:00, mělo by to více negativní vlivy na obyvatelstvo, než jaké byly vyhodnoceny v rámci Oznámení a jeho odborných studií.

Dílčí shrnutí

Na základě všech výše uvedených skutečností je podle názoru podatele zřejmé, že **existují dostatečné indicie pro závěr, že by Záměr především mohl mít významný vliv na životní prostředí.** Zájem na ochraně životního prostředí je přitom jádrem posuzování v procesu EIA ve smyslu § 2 zákona EIA, které by v daném případě mělo proběhnout.

III.

Závěrečný návrh

S ohledem na výše uvedené skutečnosti **podatel požaduje, aby byly posouzeny vlivy Záměru na životní prostředí a veřejné zdraví podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména s ohledem na vlivy Záměru na přírodu a krajinu.**

V Litultovicích dne 19. 7. 2024

Městys Litultovice

Ing. Jan Birgus, starosta